

PERSONALITATS DIVERSES ANALITZEN ELS RESULTATS ELECTORALS VALENCIANS

Per què el País Valencià vota com Castella?

Com voten els valencians? Desapareixerà Unió Valenciana? Tornarà el BNV a tenir una oportunitat com la d'ara? Per respondre tot això, EL TEMPS ha reunit el sociòleg J. V. Marquès, el periodista Manuel Muñoz i l'historiador Alfons Cucó moderats per Francesc Bayarri.

L'anàlisi de l'enfonsament d'Unió Valenciana (UV) va arribar just abans de la típica coca de botifarra. La crisi dels regionalistes, exclosos del Parlament, restarà irracionalitat a la política valenciana, segons tots els analistes-comensals, que valoraren l'eficaç estratègia d'Eduardo Zaplana per sumar una gran part del vot anticatalanista. Mentre se servia un pastís de codonys confitats, la reflexió girava al voltant de la majoria absoluta del Partit Popular a les Corts valencianes. Un increment electoral que contrasta amb l'estancament del vot conservador al conjunt de l'estat. Els convidats debateren llargament sobre l'oportunitat perduda pel Bloc Nacionalista Valencià (BNV) per entrar definitivament en la vida parlamentària. El futur d'aquesta opció provocava discrepàncies significatives entre els quatre costats de la taula. La davallada d'Esquerra Unida (EU), que passa de deu a cinc diputats, era acomesa alhora que un plat de pasta fresca amb gambes. L'abandó de Nova Esquerra (NE) i dels Verds (aquests darrers ara coalitzats amb els nacionalistes) s'assenyalava com una de les causes d'aquesta desfeta. El complexos pactes entre els regidors progressistes de nombrosos municipis foren regats, a l'igual que tot el debat, amb vi blanc d'aroma suau. Joan Fuster deixà escrit que a la taula no hi havia adversaris, sinó comensals. I en això que va arribar el gelat de torró.

FRANCESC BAYARRI: Aquestes eleccions registren com a principal sorpresa la desaparició d'UV, que les enquestes no havien detectat. La resta canvia, però més moderadament. El PP ja governava i ho conti-

nuarà fent, tot i que ara amb més comoditat. El PSPV es troba on estava. El nacionalisme queda fora de les Corts, però tampoc abans era parlamentari. I finalment EU pateix una forta caiguda, tot i que continua al Parlament.

MANUEL MUÑOZ: En una primera anàlisi s'ha de remarcar la majoria absoluta del PP. Totes les enquestes l'anunciaven. Respecte a la desaparició d'UV sí que la detectaren algunes enquestes. També jo tenia aquesta percepció inicialment quan vaig tornar a València després d'uns anys allunyat per raons professionals. Però, després de parlar molt amb els nous dirigents, que estaven canviant el discurs de Vicent González Lizondo, sí que pensava que podien mantenir un suport electoral raonable. Per tant, hi ha hagut una certa sorpresa. Però s'ha d'anotar ací l'estratègia del PP de carregar-se UV, de torpedinar la línia de flotació del blaverisme més fundacional i lizonquista. Per primera vegada, el PP ha donat una lliçó de com es prepara una campanya electoral, emprant totes les armes, fins i tot les més tèrboles, per aconseguir un objectiu. Darrere de l'estratègia ha estat Rafael Blasco especialment. Pel que fa al BNV estava cantat que anava a pujar, encara que jo no haguera

La derrota d'Unió Valenciana ha posat sobre la taula l'existència d'una única dreta sociològica amb un sol partit: el PP. Ara l'esquerra ha de plantejar-se seriosament què cal fer. El PSPV, EU i el Bloc han d'entendre's.

apostat que la puja seria tan espectacular. Però també ha perdut una oportunitat històrica. Difícilment tornarà a gaudir d'un altre marc tan favorable. Sobre tot amb una feblesa tan evident del PSPV. Finalment, cal comentar la caiguda en picat d'EU. Cal valorar que Joan Ribó ha reaccionat ràpidament, amb l'oferta de proposar pactes a la resta dels partits d'esquerra per a configurar ajuntaments pro-

RAFA GIL

gressistes. Això vol dir allunyar-se de l'anguitisme.

ALFONS CUCÓ: Jo em faria algunes preguntes. La primera és saber per què el País Valencià s'ha comportat electoralment com s'hauria pogut comportar una estranya barreja de Castella i Lleó i Madrid. Faig la comparança perquè aquesta és una bona combinació de vot rural i vot urbà. Fa molts anys, un senyor que s'anomenava Joan Antoni Maians, germà de Gregori, deia que el País Valencià estava molt castellanitzat perquè està "al lado del rinón de Castilla". Això era en 1780. Jo no sé si estar al costat del ronyó significa actualment ja ser aquest ronyó de Castella. La pregunta és per què ací es funciona amb el mateixos esquemes que a Zamora o al barri de Lavapiés? També s'hauria d'examinar el vot autoctonista o auctoconòfil: UV i el BNV. Jo sempre he mantingut que UV ha estat un fals partit. Va nàixer pels impulsos de la dreta tradicional. Quan la dreta ha volgut inflar el gos, l'ha inflat i quan l'ha volgut desinflar, també. El Senyor m'ho va donar, el Senyor m'ho va llevar. Aquesta és l'explicació que jo donaria. El Senyor i la senyora, és clar. Això és el que ha passat amb una part del vot autoctonista, amb el vot d'UV, que no ha estat mai un partit amb estructura. Recorde que fa uns anys li preguntaren a Lizondo sobre algunes dades dels delegats d'un congrés del partit i ell va respondre: "De dades, no n'hi ha, però jo les tinc totes al cap." No importava si eren comerciants, o professors o bancaris, Lizondo ho tenia tot al cap. Ara UV està codemnada a la desaparició. D'altra banda hi ha el Bloc. Crec que aquesta és una llarga batalla, l'èxit de la qual dependrà de si el BNV sap con-

tinuar amb un procés de modernització i d'una inevitable renovació. Però s'ha de constatar que ha crescut un 60% i això és molt important. I arribats ací cal parlar de la clàusula de tancament del 5% per accedir a les Corts. Ja dura massa i es converteix en una reivindicació prioritària. No es pot mantenir el 10% dels ciutadans d'aquest país en les tenebres exteriors. Açò no passa en cap lloc de l'estat.

JOSEP V. MARQUÈS: Coincidesc plenament amb la idea que la dreta va crear UV i ara la mateixa dreta l'ha feta desaparèixer. I evidentment en el caràcter antidemocràtic de la clàusula del 5%. Respecte al bateig del BNV-els Verds, jo hi assistia convidat per les dues parts, per la del nuvi i per la de la núvia. Fins i tot he estat candidat. En el meu cas, necessite pensar que allò que ha passat no és solament una millora electoral, sinó que la convergència de dues sensibilitats, la nacionalista i l'ecologista, és la primera vegada que apareix per ací i, d'entrada, amb uns resultats gens decebedors. En aquesta línia, ha estat la presentació en societat d'una possible fórmula política per al segle XXI. Respecte al vot en general, em preocupa que el País Valencià siga tan semblant a Castella. I volia comentar que és evident que el BNV no aconsegueix vertebrar una petita burgesia nacionalista, però UV tampoc. Açò és un fet. Per això, entre altres motius, ha estat tan fàcil i barat desmuntar UV: toques l'himne, fas un homenatge a Lizondo i reparteixes uns pursos i s'acaba tot un partit. Una altra qüestió que m'interessa comentar és la patètica aposta d'alguns mitjans progressistes, que presentaven UV com els herois perquè no guanyara el PP.

D'esquerra a dreta, el periodista Francesc Bayarri, l'historiador Alfons Cucó, el redactor en cap de política del diari 'Levante' Manuel Muñoz i el sociòleg Josep Vicent Marquès. Els contertulis van coincidir a destacar que el discurs d'Anguita és una de les claus per entendre la desfeta d'EU.

Això resulta tan absurd com l'acusació sistemàtica al Bloc de voluntat de pacte amb el PP.

F. BAYARRI: Resulta curiós que en la primera anàlisi no s'hi haja parlat del PSPV. Però hi ha molts punts a analitzar. Per exemple, els socialistes s'han recuperat a tot l'estat, però ací la diferència amb el PP s'ha fet més evident. Per primera vegada, els valencians hem votat diferent. Abans, quan tocava votar l'OTAN, nosaltres ho fèiem més que ningú. Si s'havia de fer vaga general, nosaltres els primers. Quan tot l'estat donava suport als socialistes, nosaltres érem els capdavanters. I quan tot va canviar en favor del PP, l'electorat valencià no va decebre. Ara, malauradament per a l'esquerra, aquest fenomen no s'ha repetit. Quin paper hi fa la candidatura d'Antoni Asunción?

M. MUNOZ: El PSPV ha donat un espectacle lamen-

del partit, i en sóc testimoni personal, han acabat en el no-res. L'explicació és que això només interessava a una poca gent. La cohesió del partit s'ha mantingut perquè estava en el poder. Andreotti ja ho deia fa molts anys: el poder desgasta, però desgasta sobretot als qui no el tenen. Des de la pèrdua del poder del PSPV això es fa evident i les crisis se succeeixen. Tot açò no és per alegrar ningú, i a qui menys alegre és a mi. La incògnita és saber si el PSPV s'estabilitzarà o no. Disortadament no sembla que vaja pel camí correcte. D'altra banda, jo crec que molta gent vol votar en contra de la dreta i no troba una altra cosa que el PSPV. Això explica que passe el que passe, al partit la crisi sempre s'alleugereix. Però arriba un moment en què alguns ja pensen que no es pot continuar així. La meua opció personal de donar suport al Bloc, entre altres

moltes raons, obeeix a una reacció contra aquesta situació. En canvi, a mi m'hagueren posat en un compromís si l'evolució del PSPV haguera seguit el camí del PSC català. No crec que el PSC siga el paradigma de totes les virtuts però les coses es plantegen d'altra manera. Al PSC hi ha una cohesió interna major, una democràcia interna major i un arrelament en la qüestió nacional també major. Tot això no existeix ací. Per tant, et repenses això del vot útil, i jo reivindicque que si vull llance el vot per la finestra. Però no estic disposat una elecció rere una altra a utilitzar el vot útil com a última raó. No estic disposat a mantenir una esquizofrènia permanent.

M. MUÑOZ: Jo voldria tornar a la comparança amb Castella. Per què ací hi ha un vot tan manifestament espanyol? Això no és nou, però per què passa? Potser ja està explicat en l'autoodi.

J. V. MARQUÈS: Haurem de canviar la paraula perquè ara la utilitzen també els blavers.

M. MUNOZ: Potser, sí. Per a mi, els problemes són dos. D'una banda, hi ha uns sectors socials aclaparadors i potentíssims que són manifestament espanyolistes més que els espanyols. No són espanyols d'arrel i ho han de ser, doncs, més que ningú.

A. CUCÓ: A Sòria seria inconcebible això d'"ofrendar nuevas glorias a España". Ells ja són espanyols.

M. MUNOZ: Sí, això ja ho explicava Fuster. Però representen el fil, hi ha l'espanyolisme de gran part de la societat. Després tenim el nacionalisme. Primer un nacionalisme particularista, o blaver, que no desitja ser una minoria. Però s'han produït uns fenòmens importants. La gent que mana ara en UV no és que no siga blavera, però a partir d'un cert moment històric busca un nacionalisme menys anticatalanista, de centre. Ara resulta evident que han fracassat. Pot ser perquè l'espai que busquen no existeix. En una entrevista avui

El futur del Bloc és incert per alguns. Potser mai més tindrà una ocasió d'entrar a les Corts com la de 1999. D'altres creuen que el creixement no ha estat solament conjuntural i que el nacionalisme ha començat a consolidar-se.

RAFA GIL

Alfons Cucó, en primer pla, i al fons Josep Vicent Marquès. Tots dos creuen que l'esquerra ha de plantejar-se seriosament el seu futur i que cal que avance el diàleg entre el PSPV, EU i el Bloc.

table els darrers temps i això s'ha transmès a la societat quasi al minut perquè és un partit molt transparent. El partit no s'ha arribat a estabilitzar i el candidat triat per les bases ha dimitit amb les tanques electorals ja al carrer. En aquest marc, jo tinc tendència a pensar que la candidatura d'Asunción ha estat més positiva que negativa. I potser les enquestes fiables no publicades estaven més baixes que el resultat final. Per tant, el PSPV ha salvat la cara d'una manera raonable.

A. CUCÓ: Jo no voldria fer molts comentaris sobre el PSPV. Crec que he de guardar una certa discreció. Només voldria comentar una cosa. El PSPV és un partit d'al·luvió. Que ho fóra l'any 1975 és explicable per raons històriques. Però és greu que 24 anys després ho continue sent. No hi ha una columna vertebral de caràcter ideològic. Només hi ha reaccions aïllades. És més, tots els intents de pedagogia política a l'interior

Podria enfrontar-se a tres d'esquerra, PSPV, BNV i EU

mateix Hèctor Villalba m'exposava la seua perplexitat: UV defensa les normes ortogràfiques de l'Acadèmia i després els de l'Acadèmia signen un document de suport electoral a Zaplana que empra les normes de l'Institut d'Estudis Catalans. Ell no s'ho explica, però és evident: això de les normes de l'Acadèmia no s'ho creu ningú. Perquè els *blaveros* no lligen i no escriuen. I si lligen és en castellà.

A. CUCÓ: He defensat la tesi que UV ha estat una excepció política pròpia de la transició i resultat d'una estratègia política de la dreta espanyolista en un moment històric com és la transició, on es debatia seriosament el model d'estat. UV no pot homologar-se amb el PNB o amb CiU. El Bloc és una altra història.

J. V. MARQUÈS: El problema d'UV no és que els moleste que per dir *patada* calga dir *cop de pota*, que els sona a massa catalanista. A ells, en realitat, els agradaria dir *patà*.

M. MUNOZ: Jo he tingut un cert contacte permanent amb algunes persones d'UV perquè m'interessava el fenomen. M'interessava la transformació que vaig trobar en tornar després d'un temps fora. Entre Villalba i Lizondo hi ha diferències importants. Villalba, malgrat tots els defectes que puga tenir, també té un component, per dir-ho d'una manera clara, una mica antiespanyol, que no tenia Lizondo. Villalba intenta aconseguir un nacionalisme de centre. Potser l'espai que busca no existeix.

F. BAYARRI: Hem analitzat distintes forces, però caldria dir alguna cosa d'EU. Si partim de la idea que UV camina cap a la desaparició, d'ací quatre anys hi haurà tres forces progressistes que presenten contra el PP. Suposem que el PSPV creix i el Bloc entra definitivament. Però el futur d'EU i d'Anguita pot ser una sorpresa desagradable.

J. V. MARQUÈS: A banda de les meues idees nacionalistes i ecologistes, jo sóc encara una persona que pensa en termes de classes socials i tot això. No he estat mai leninista, però sí marxista. Els meus punts de referència són Rosa Luxemburg, assassinada per la tradició socialdemòcrata i Andreu Nin, assassinat per la tradició estalinista. Tampoc cal dramatitzar, està tot perdonat. La qüestió és no ser partidari de l'economia de mercat. Però la tradició del PCE és poc presentable. L'heroisme de milers de militants durant la guerra civil i el dels guerrillers és important, però moments estel·lars del PCE són difícils de trobar. Es pot construir en aquests moments una esquerra moderna, a l'altura del temps, fins i tot radical? Sí. Ara bé, es pot fer això i salvar la tradició del PCE i els currículums biogràfics de la gent que milita en el PCE? No. Resulta que aquest mesos passats aquest partit tenia el monopoli del discurs pacifista contra la guerra de Kosovo, i el seu líder va i diu que a Milosevic el volen tirar perquè és d'esquerres. Home, no! Aleshores el problema és que qui no és d'esquerres ets tu! Anem a la segona qüestió: Des que es provoca la crisi de Nova Esquerra, Anguita es comporta exactament com la caricatura que Nova Esquerra fa d'ells, i els de Nova Esquerra es comporten exactament com els quatre oportunistes que Anguita havia denunciat. I al País Valencià, el des-

RAFA GIL

gavell és total. Albert Taberner se'n va i s'equivoca absolutament. Des del punt de vista esquerrà, nacional i, potser, des del punt de vista del mateix Taberner, s'equivoca. I com a final de festa llancen per la finestra Glòria Marcos, el principal actiu parlamentari que tenien. L'única persona que podia dir que la seua trajectòria com a diputada feminista era magnífica, com ho era també des del punt de vista nacional. Per arrodonir-ho, es permeten el luxe de fer política desenvolupista i de no assabentar-se del desenvolupament sostenible, que no es el mateix que el sostingut, i s'emboliquen. En resum, provoquen que els Verds se'n vagen. I els Verds no en són molts, però tenen l'etiqueta i, a més hi ha 17.000 vots a la candidatura europea. He de dir que a mi no m'ha estranyat la davallada d'EU.

A. CUCÓ: Si abans he definit la trajectòria del PSPV com un partit d'al·luvió, en aquest cas estariem en el negatiu de la fotografia. Però ací convergeixen moltes coses. El PCE ja era així des de la transició. A mitjans del anys setanta, ja era evident que els models tradicionals amb què els partits comunistes havien funcionat des de la seua fundació eren "el passat d'una il·lusió". Al món occidental comencen a posar-se en marxa una sèrie de coses, sobretot a Itàlia. Ací, Carrillo volia fer la truita sense trencar els ous, i això és absolutament impossible. No es pot desestalinitzar un partit utilitzant mètodes estalinistes. Tomant al País Valencià, a mitjan anys setanta comença un procés de modernització i d'italianització important, com ho demostra que Ernest Garcia arribara a ser el secretari general, encara que molt precàriament. El PCPV es converteix així en una gran esperança. Això no va acabar bé. Després es va intentar l'aventura d'Esquerra Unida, però també ha acabat amb l'eixida de Nova Esquerra. Pense que la situació actual d'EU no és més que una derivació de la trajectòria general d'Izquierda Unida, de l'anguitisme, que pretén mantenir viu un neostalinisme absolut. L'única eixida ara és el model ita-

D'esquerra a dreta, Manuel Munoz, Alfons Cucó i Josep Vicent Marquès.

els fets han demostrat que el País Valencià vota sempre en clau espanyola i que el vot autòctonista encara no ha aconseguit les quotes que li pertocarien.

La coincidència és total: l'esquerra s'ha d'entendre

RAFA GIL

Manuel Muñoz. Diu que el PP ha sabut engegar una operació electoral amb garanties d'èxit.

lià, un país on governa un demòcrata d'esquerra com és el senyor d'Alema. EU és un fenomen prehistòric. Ni tan sols és el passat d'una il·lusió com he dit abans, sinó una cosa encara més complicada: el passat d'una il·lusió fossilitzada.

M. MUNOZ: A mi m'ha sorprès agradablement que Ribó haja tingut una certa capacitat de reacció i haja proposat pactes d'esquerra als ajuntaments. Això sí que és una novetat. Perquè Anguita continua amb això del programa, programa, programa, i no se sap mai on condueix això. El votant de l'esquerra vol llevar al·caldies al PP, i Anguita ha estat fent el contrari de forma permanent. Ribó, en canvi, ha tingut valor. F. BAYARRI: Acabes de comentar els pactes municipals proposats per EU, però ens queda saber què faran el Bloc i el PSPV. Tinc la sensació que l'any 1995, el dia de la constitució dels nous ajuntaments fou un dels més negres de la història per a l'esquerra, amb regals al PP de nombroses alcaldies.

J. V. MARQUÈS: Jo no crec que Mayor, encara que està més a la dreta que la majoria de la seua força política, estiga venent regidors a la dreta, com l'acusa un sector d'EU. Em semblaria molt malament que no haguera parlat amb el PP Però ja tindrà cura Mayor d'algunes coses. Perquè ni és majoritari dins del Bloc, ni el Bloc és l'única força de la coalició. Hi ha els Verds.

M. MUNOZ: I això del Bloc amb els Verds té futur o serà el principi d'una gran amistat?

J. V. MARQUÈS: Pot ser l'inici d'una gran bronca d'on pot eixir un moviment polític presentable. La identitat territorial importa la gent. També l'ecologia, i més quan es van produint casos com el de Bèlgica.

A. CUCÓ: Tornant als pactes. Cal constatar que hi ha una sola dreta que només té una organització política. En l'esquerra no passa això. Sí que crec, però, que cal superar la misèria del patriotisme de partit. Gramsci parlava d'un bloc històric. PSPV, EU i Bloc han d'intentar-ho. No sóc, però, optimista. Com es demostra en les declaracions d'Asunción respecte a Ramon Lapiedra, a qui ha exigint que aclaresca si col·labora amb el PSPV o amb el Bloc. Si no matisa aquesta exigència haurà quedat invalidat com a líder socialista...

I en això se serviren els cafès.

Francesc Bayarri

PROGRAMA DE LES FESTES MAJORS DE BENETÚSSER

DIVENDRES, 25 de juny

23 h. Presentació popular. A la plaça de l'església, seran presentades les 35 festeres de l'any 1999 i es procedirà a l'elecció i proclamació de la festera major de 1999, mitjançant l'extracció d'un dels 35 sobres. En acabar la presentació, espectacle fi de Festa amb Noelia Zanon i Carmen Flores.

DISSABTE, 26 de juny

11 h. Degustació d'all i pebre. La cita, al carrer de Cervantes porta "Els Escalons".

17 h. VIII Volta a Peu Benetússer. Eixida i meta al carrer Major.

23.30 h. Nit de Rock al recinte firal. Hi participaran els grups: INERCIA, PLANETA CALABERA I KRANEN.

1.15 h. IV Concurs de Pirotecnia "Poble de Benetússer".

DIUMENGE, 27 de juny

19.30 h. Baixada de la bandera de Benetússer, des del balcó de l'ajuntament, i a continuació processó cívica fins a la plaça de l'Església. Itinerari: carrers Miguel Hernández, Ntra. Sra. del Socors, Major, Molí.

20 h. Misa Major al Corpus.

20 h. Enramada de la murta, a càrrec de la Junta Local Fallera i de la Colla de Tabal i Dolçaina Hawwara. Itinerari de la processó.

20.30 h. Danses del Corpus a càrrec del Grup de Danses Hawwara i l'Escola Municipal de Danses. Itinerari de la processó.

20.45 h. Processó del Corpus. Itinerari per determinar.

1 h. IV Concurs de Pirotecnia "Poble de Benetússer", a càrrec de Pirotecnia Zamorano Caballer, SA, de Moncada al futur parc central "La Xapa".

DIMARTS, 29 de juny

22.30 h. A la plaça de l'Ajuntament, espectacle titulat *Festa a la plaça*, a càrrec del Grup de Danses i Colla de Tabal i Dolçaina Hawwara, amb la col·laboració de l'Escola Tradicional de Danses.

24 h. Espectacle correfocs, titulat *Lluïta del foc*, a càrrec de Màskara Teatre. Itinerari: Plaça de l'Ajuntament, carrers Major, Molí, Plaça de l'Església.

DIMECRES, 30 de juny

18 h. En la plaça de l'Ajuntament, espectacle infantil, el Grup Volantins, presentarà *Tirant lo Blanc* a Anglaterra.

DIVENDRES, 2 de juliol

23 h. "Si te pasas... te lo pierdes. Tour 99", presentació Concurs de Maquetes: Finalistes: Bayata, Roger García, Saudade. Grup local convidat VINOJUAN al recinte Firal

1 h. IV Concurs de Pirotecnia "Poble de Benetússer", mascletada nocturna a càrrec de la Pirotecnia Europa, SL, de Belgida, en el futur parc central "La Xapa".

DIUMENGE, 4 de juliol

18.30 h. Cavalcada. Itinerari per determinar.

24 h. Castell de focs artificials, final de festes, a càrrec de la Pirotecnia Hermanos Rodrigo "El Traca" de València, guanyador del III Concurs de Pirotecnia Poble de Benetússer 1998. En el futur parc central "La Xapa".

AJUNTAMENT DE BENETÚSSER